

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af Hanne Reintoft til justitsministeren (28. januar 1971):

„Vil ministeren oplyse, efter hvilke kriterier der meddeles tilladelse til aktindsigt i henlagte straffesager og i justitsministeriets arkiver?“

Begrundelse.

Dr. Henning Poulsen, der nylig har skrevet disputats om besættelsestiden og de danske nazister, har haft ovennævnte materiale stillet til rådighed for sin forskning om dette kapitel i Danmarks historie, som det ganske rigtigt må være i hele samfundets interesse at få belyst grundigst muligt.

Ikke desto mindre har man hidtil i en række skrivelser fra justitsministeriet nægtet en anden person, advokat Carl Madsen, en tilsvarende indsigt i det fornødne, arkiverede materiale, hvilket må undre, dels fordi der åbenbart foreligger en sondring af, hvilke personer der må opnå indblik i dette stykke historie, og dels fordi netop Carl Madsen på grund af sin aktive rolle omkring retsopgøret og senere grundige forskning af hele problemet må anses som særdeles kompetent til at undersøge materialet. Sagen gøres yderligere påfaldende, fordi der samtidig fra ministeriets side nægtes Carl Madsen adgang til — i sin egen skab af advokat — at få indblik i en tidligere straffesag vedrørende Alberti Hansen, født den 24. maj 1905, der har henvendt sig til advokat for at få sin sag undersøgt med genoptagelse for øje. Så vidt jeg er orienteret, nægtes der normalt ikke en forsvarer aktindsigt i arkiverede akter i en sådan situation.

Indtil yderligere oplysninger foreligger, må man vel gå ud fra, at afslaget er givet ud fra en principiel betragtning, hvilket dog ikke stemmer med justitsministerens udtalelser over for det udvalg, der i sin tid behandlede fremmedloven. Ministeriets hidtidige holdning er efterhånden ved at få et tendentiøst præg, hvilket ikke kan berolige med hensyn til retssikkerheden i dette land.

Justitsminister *Thestrups* svar (5. februar 1971):

Lovgivningen om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for sager inden for straf-

feretsplejen. Derimod indeholder retsplejelovens § 41 bestemmelser om adgangen til at forlange udskrift af retsbøgerne og øvrige hos retten beroende dokumenter, der har været fremlagt i en afsluttet straffesag. Den grundlæggende betingelse er, at ansøgeren har en retlig interesse i at blive bekendt med sagen. Selv om dette er tilfældet, kan udskrift dog nægtes, såfremt det skønnes betænkeligt af hensyn til statens sikkerhed eller det må befrygtes, at udskriften vil blive benyttet på retsstridig måde.

Foruden denne begrænsede adgang til hos retten at kræve udskrifter har justitsministeriet anset sig beføjet til at tage stilling til spørgsmålet om indsigt i afsluttede og henlagte straffesager.

Udgangspunktet for justitsministeriets afgørelser har stedse været, at ingen — hverken offentlige myndigheder eller private personer — har krav på indsigt i straffesager. Ansøgeren må derfor i hvert enkelt tilfælde godtgøre en konkret saglig eller personlig anerkendelsesværdig interesse i at få adgang til at gennemgå akterne. Er denne betingelse opfyldt, træffes afgørelsen efter en konkret vurdering, hvori en række forskellige hensyn indgår. Blandt disse kan eksempelvis nævnes hensynet til statens sikkerhed og forholdet til fremmede stater, beskyttelsen af privatlivets fred og resocialiseringshensyn. Deraf følger naturligvis også, at lovovertrædelsens karakter spiller en væsentlig rolle for afgørelsen.

Af begrundelsen for det ærede medlems spørgsmål fremgår, at hun især sigter til sager, der indeholder oplysninger om danske myndigheders og enkeltpersoners forhold til tyskerne før og under besættelsen. Specielt for disse sagers vedkommende har de nævnte modhensyn mod aktindsigt imidlertid ofte afgørende betydning, hvortil kommer, at faren for misbrug er nærliggende. Justitsministeriet er derfor særlig tilbageholdende med at tillade aktindsigt på dette område, hvad enten der er tale om straffesager eller andre sager, herunder immigrantsager.

Som jeg nævnte i mit svar for nylig på et spørgsmål fra hr. Burgdorf (Folketingets forhandlinger 1970-71, sp. 3163), traf den daværende regering i 1961 beslutning om, at medarbejdere ved Udgiverselskabet for Danmarks nyeste Historie med henblik på